

Grøn vækst eller økosocialisme

**Fyraftensmøde med Petter Næss,
professor fra Institut for Planlægning på Aalborg Universitet**

Mandag d. 12. november klokken 17-19

**Sted: Enhedslistens lokaler, Studiestræde 24, stuen
(indgang fra gården), København K**

Den mest dominerende opfattelse blandt politikere, eksperter, forskere og miljøbureaukrater er, at økonomisk vækst kan 'afkobles' fra miljødelæggelser. Man kan producere på mere miljøeffektive måder, og man kan vride forbruget væk fra de mest miljøbelastende produkter og aktiviteter. Den afkobling man kan opnå er imidlertid kun relativ, ikke absolut. Muligvis kan det lade sig gøre inden for nogle sektorer at reducere visse former for miljøbelastning til en fjerdedel ('faktor 4') eller endog en tiendedel ('faktor 10') per produceret enhed. Men på andre områder og for andre typer af miljøbelastninger vil dette være meget svært, tænk fx på forbruget af naturarealer og frugtbar jord ved byggeri og anlæg. Med vedvarende vækst vil miljøgevinsterne ved effektivisering med faktor 4 eller 10 uanset overhales af forbrugsvæksten i løbet af nogle få generationer. Det er også svært at tænke sig, at vækst indenfor de forholdsvis 'immaterielle' sektorer (kunst, kultur, vidensproduktion og -formidling osv.) ikke også vil have en afsmittende effekt i form af vækst i andre, mere ressourcetunge sektorer. Forestillingen om grøn vækst er en illusion. Denne illusion har som en vigtig funktion at skjule, at vækst-tvungen i kapitalismen driver planeten mod økokatastrofe.

Det kapitalistiske system er nemlig gearet til uendelig vækst. Uden vækst rammes systemet af alvorlige kriser. Hvis fravær af vækst ikke skal føre til, at de fattige bliver endnu fattigere, er det nødvendigt med stærk samfundsmæssig styring af fordelingen af værdier. Hvis der ikke er vækst, vil det nemlig ikke være muligt for de rige at blive rigere, uden at de fattige dermed bliver endnu fattigere. Og hvis de rige – kapitalisterne – ikke kan blive rigere, forsvinder meget af pointen med selve kapitalismen jo.

Det er brug for reguleringer, som styrer både økonomiens totale størrelse og fordelingen. Dette må ske gennem demokratiske beslutninger. En så stærk styring af økonomien ville imidlertid betyde, at den økonomiske aktivitet blev indhegnet af love og restriktioner i en sådan grad, at samfundet næppe længere kunne kaldes kapitalistisk. En miljømæssig og socialt bæredygtigt modvækst-udvikling (degrowth) forudsætter overgang til et andet samfundssystem. Økosocialisme kan være en passende betegnelse på et sådant samfund.